

Már az óvodában tanulják a gyerekek a verset, amiben a cinege szava „kicsit ér”, vagy a tavasz-köszöntő cinegeéneket dalolják, miszerint „nyitni kék”. Sőt, a kisiskolások tanóráján is szó esik a cinege cipőjéről. Így nem csoda, ha az egyik legismertebb, és ezzel együtt ez egyik leggyakoribb madarunk a szécinege. De vajon azt hányan tudják, hogy a cinegék között akadnak jóval ritkább fajok is? Olyanok, melyek nagy ritkán kerülnek csak szem elé. Mostani írásunkban egy ilyenről, a búbos cinegével ismerkedünk.

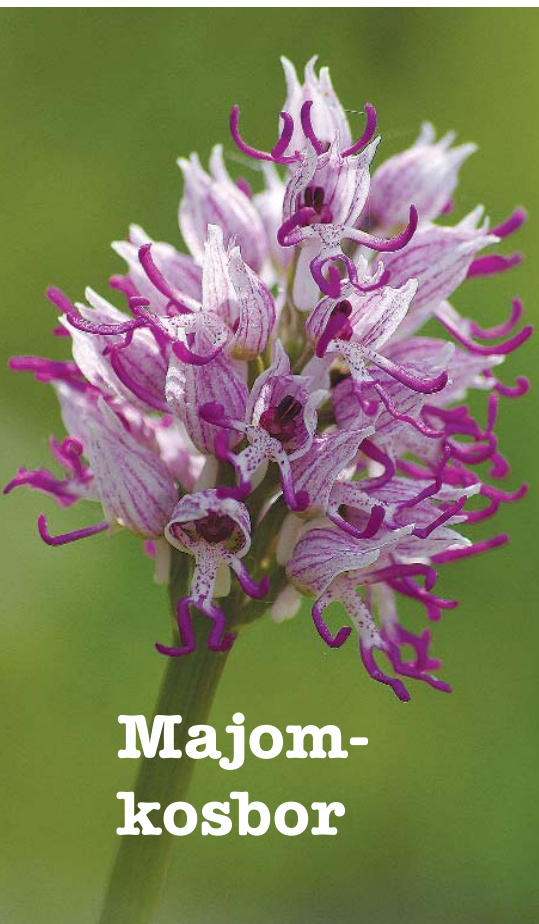
Bár sokkal szerényebb színű a tollazata, mint rokonaié, de mégis rendkívül dekoratív madárról van szó. A nevéhez híven fejét tollbóbita díszíti, melyről mindenki egyből felismerheti. Finoman bugyborékoló hangja után pedig a sűrű lombzat között sem nehéz megtalálni.

Búbos cinegével az Északi-középhegységben, az Alpokalján, a Bakonyban, Somogy megye egyes részein és a Mecsekben találkozhatunk leginkább. Ezekon a tájakon fészkel, fenyő- vagy fenyőelegyes lomb-

dókben. Madarunk a költésbe április tájékán kezd. A párok ekkor keresnek maguknak megfelelő odút. Nagyon gyakran választanak derékba tört fenyőt vagy nyírfát, amelyen megfelelő bekorhadást találnak. Kedvelik az alacsonyan elhelyezkedő odúkat, előfordul, hogy egészen a talaj közelében, bekorhadt tuskóban raknak fészket. Ha megfelelőnek találják, akkor a mesterséges fészkeket is elfoglalják, igaz, ezt meglehetősen ritkán teszik. A fészkepítés során az odúba rengeteg mohát hordanak. Zömében ebből épül

fel a fészkek. A tojó ebben képezi ki azt a fészkekcsészét, melybe tojásait tojja. A többi cinegéhez képest jóval kevesebb tojást rak. Általában 5-6 az egy fészkealjban lévő száma, amelyeket egyenként, egymást követő napokon rak le. Amíg nem teljes a fészkealj, addig a magára hagyott tojásokat mohával takargatja be, ez afféle cinege szokás. A kotlás kicsivel több, mint két hétig tart. Ezalatt a hím szorgosan eteti párját, vigyázza a környéket, és énekel a revírben. Miután a fiókák kikeltek, mindkét szülő beleveti magát

Búbos cinege

Majomkosbor

Soron következő, virágokat bemutató cikkünk szereplője igazi baranyai specialitás. Az országban néhány, foltszerű megjelenéstől eltekintve, itt a délvidék mediterrán jellegű hegységeiben, a Mecsekben és a Villányi-hegységben van az igazi otthona. Ez a növény pedig nem más, mint a majomkosbor.

Hogy lehet ilyen névvel illetni egy virágot?! Mi köze van ennek az orchideának a majmokhoz? A válasz egyszerű: a majomkosbor virágzatát alkotó egyes virágfejek egészen elképesztő módon hasonlítanak egy majomra. Az orchideákra jellemző virágszerkezet ennél a növénynél is megfigyelhető, a mézajak nyúlványai azonban olyan formára alakultak, hogy egy kis képzelőerővel kezeket, lábakat, farkincát láthatunk bele. Sőt, a lepellevelek által alkotott sisak belsejében két szemet, és egy szájat is felfedezhetünk. A növény eme jellegzetessége a rendszertannal foglalkozókat is megihlette, így tudományosan is erről nevezték el. Orchis

simia a tudományos neve, melyben a simia latinul majmot jelent.

Ez a beszédes nevű virág leginkább a meleg, száraz helyeket kedveli. A déli kitettségű karsztbokorerdőkben, sziklagyepekben találja meg életfeltételeit. Mivel a Mecsek és a Villányi-hegység bővelkedik ilyen jellegű élőhelyekben, nem csoda, ha itt tömegesen fordul elő. Virágzási ideje májusra tehető. Lekerekített végű, lándzsás tölevelei közül ekkorra növeszti meg 30-40 cm magas szárát, melynek végén fürtben állnak virágai. A virágzat tömött, sok virágfejet tartalmaz. Színe a sötét vöröstől a rózsaszínig több árnyalatban változhat, sőt előfordulnak teljesen

a fiókanevelésbe, és rendületlenül hordják a főként hernyókból álló táplálékot. A fiókák a szorgos etetésnek köszönhetően gyorsan nőnek. Kevesebb, mint három hét alatt elhagyják az odút. Ezután a pár általában másodköltésbe kezd, és a nyár első felére már a második fészekaljat is felnevelik. A búbos cinege táplálékának nagy részét, a fiókanevelésen túl is, zömében hernyók teszik ki. A fenyőkön előforduló különböző lepkefajok, araszolók, aknázómolyok hernyóit is összeszedi. Télen előfordul, hogy feltűnik a madáretetőkön, de csak nagy ritkán. Makacsul ragaszkodik rovartáplálékához, és a fenyőtűkben, kéregpedésekben telelő rovarok után kutat. A téli időszakban egyes cinegecsapatokhoz is társul, de ilyenkor is szinte ki sem mozdul a fenyőerdőből. Az öreg madarak télen is a területükön tartózkodnak. Ha a vegyes cinegecsapat továbbáll, akkor ők abból kiválva, területhűségüknek engedelmessé, helyben maradnak. A fiatalok azonban kóborolnak, így a költőterülettől távolabbra is eljuthatnak, vagy a revírben maradó öreg madarakhoz csatlakozva, kis csapatban együtt telelhetnek.

A búbos cinege Magyarországon védett madár. Természetvédelmi eszmei értéke 25.000 Ft. Hazai állománya néhány ezer párra tehető, melynek stabilitása nagyban függ a magyarországi fenyőállományok alakulásától.

fehér változatok is. Jó példa ez a növény arra, hogy az orchideák esetében a virágok színanyag-tartalma mennyire eltérhet az egyes egyedeknél. A standard színnél jóval sötétebb egyedeket „hyperchrom”, vagyis megnövekedett színanyag-tartalmú változatoknak, míg a jóval világosabb, esetleg fehér egyedeket „apochrom”, azaz csökkent színanyag-tartalmú változatoknak hívjuk. A majomkosbor érdekessége továbbá az is, hogy a virágfürtön belüli nyílási sorrend fordított a legtöbb kosborfajjal szemben. Míg azok általában alulról felfelé, addig a majomkosbor virágai felülről lefelé tartó sorrendben nyílnak ki. Virágzás után a virágokból toktermés fejlődik, melyben lisztszerű, apró magok találhatók. A majomkosbort az év más szakában

tőlevelei is elárulják, ugyanis azok egész éven át zöldek maradnak.

A majomkosbor Magyarországon védett növény. Természetvédelmi eszmei értéke 50.000 Ft. Letépni, kiásni ezért szigorúan tilos! Nincs is értelme, hiszen bonyolult gyökércsopatai miatt élőhelyén kívül gyakorlatilag életképtelen.

KÉP ÉS SZÖVEG: VÖLGYI SÁNDOR

WWW.VOLGYISANDOR.EXTRA.HU

CABERNET
BORÉTEREM

VILLÁNYKÖVESD
A MOKÓ PINCÉZET
BORÉTEREM

Nyárinidító gasztronómiai élmények Villánykövesden!

Próbálja ki a Cabernet Borétermet, ahol a kulináris kalandokra és a díjnyertes borokra vágyó ínyencek is találnak fogukra való falatokat!

**Júniusban minden vasárnap
50 % kedvezményt
adunk az ételek árából!**

Ne habozzon, foglaljon most asztalt!
Vágja ki ezt a kupont és
éljen a kedvezménnyel!

Tel.: +36 (72) 493-200
E-mail: info@hotelcabernet.hu

Cím:
7772 Villánykövesd,
Petőfi Sándor utca 29.

CABERNET
BORÉTEREM

VILLÁNYKÖVESD
A MOKÓ PINCÉZET
BORÉTEREM

Titokzatos sün-történetek

A Vadonleső Program, valamint a tíz hazai nemzeti park igazgatóság több szakmai szervezettel karöltve „Titokzatos sün-történetek” címmel mese- és képregényíró pályázatot hirdet abból az alkalomból, hogy 2014 a keleti sün éve. A keleti sün, hazánk egyetlen őshonos sünfaja, Magyarország majd' minden táján és településén előfordul, mégis, nagyon keveset tudunk róluk. Téli álmat alsznak, tavasztól ősziig az éj leple alatt vadásznak, portyáznak, többnyire csak alkonyatkor vagy éjszaka kerülnek a szemünk elé. Ám a színes fantáziával megáldott gyermekek könnyen elképzelhetik, mivel töltik idejük nagy részét e mozgó tőpárnák, kikkel találkozhatnak, miről beszélgetnek, mitől félnek, s miként látják a világot?

Erről várják az érdekes meséket és izgalmas képregényeket a pályázat kiírói. A nyári szünet épp alkalmas e művek elkészítésére.

Részletes tudnivalók a www.ddnp.hu oldalon.

Gemenci gólyák a világhálón

Egy feketególya-család mindennapjaiba pillanthatunk be a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Gemenc Zrt., valamint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület összefogása révén, hisz a gemenci erdőben bekamerázott fészkek a világhálón keresztül elérhető. Május 11-én, a reggeli órákban kikelt az első feketególya-fióka, s azóta két testvére is meglátta a napvilágot. Elkezdődött a több mint két hónapos fiókanevelési időszak, a gondos szülők táplálják, óvják, és a kedvezőtlen időjárástól is védik madárkaikat.

